

ikke for min Part have Noget derimod, kun at Staten endelig og tilfaldt kom til sin fulde Ret; det er egentlig det, der er mig om at gjøre, men jeg ønsker ikke at gribe forstyrrende ind i nogen privat Mand's Eiendomsforhold. Ogsaa i denne succesfulde Udredelse af Bidragene er der efter min Mening en Erstatning til Bedkommende, fordi deres Forhold vil blive forandret, hvis en Bestemmelse af den Art, her er foreslaaet, skulde blive til Lov. Med Hensyn til den Maade, hvorpaa Kommissionsen skal sammensættes, forekommer det mig at være helst at lade det ske paa den i § 2 angivne Maade, idet der ikke er saa særdeles mange Eiendomme af den Art i de forskjellige Stifter, at der maatte er tilstrækkelig Grund til at oprette flere Kommissioner for hvert Stift; det vil ikke her være nødvendigt at gaa saa vidt, som der er fastsat i Loven af 19de Februar 1861 med Hensyn til Konverteringen af Smaaredfel og anden saadan Tiende, hvorfor der er en Kommission for hver Amtsraadskreds. Med Hensyn til Optræningen har jeg foreslaaet i § 4, at den skal gaa for sig som Optræningen af andre Præsttændeafgifter, men det er en Selvefølge, at det ikke, fordi Præsterne saaledes foreløbig, indtil Andet blev bestemt, blive Optrævere, er Meningen dermed, at de skulle være Nydere af Tienderne, forsaavidt Sædegaardene angaar; de skulle gjøre Rede for og aflevere det Indkomne til Statskassen paa den Maade, som senere vil blive anordnet. At disse Afgifter skulle have samme Fortrinsret som andre Tiendeafgifter, er en Selvefølge. — Naar jeg i § 5 har foreslaaet, at det ogsaa skulde udfindes, hvilke Tiendeafgifter der burde paalægges Præstgaardene, er dette naturligtvis foreløbig kun af aldeles formel Betydning, idet Præsterne, saalænge deres Lehningsmaade er uforandret, ville vedblive at nyde dem ganske som hidtil. Jeg ønsker kun, at Forholdet, naar det Tidspunkt indtræder, da man vil drage disse Tiender ind i Statskassen, skal være forberedt saaledes, at man da veed, hvad disse Indtægter have at svare i Tiende. — Der er iøvrigt, efter hvad der ogsaa er mig bekjendt, endnu flere Jorder, som ved særegne Lovbud ere undtagne fra at svare Tiende, og jeg mener ogsaa, at de burde

drages ind med herunder, men jeg har allerede ved Forelæggelsen af Lovforslaget udtalt, at det ikke i dette Dieblit var mig saameget om at gjøre at saa Loven udarbejdet i hele den fuldstændighed, som den maa have, hvis den skal vedtages, men det var mig væsentligst om at gjøre at erfare, hvorledes Regjeringen og Rigsdagen eller Folkethinget, vilde stille sig til de deri indeholdte Principspørgsmaal. Jeg skal f. Ex. nævne, at Jorder, der ere henlagte til Stoler, ogsaa ere fritagne for at svare Tiende, og der vil i saa Henseende i sin Tid være at tage de fornødne Bestemmelser. — At de Lovbud, som stride derimod, maa hæves, er en Selvefølge, men jeg er ikke i den Grad Jurist, at jeg har været istand til at paapege alle disse Steder, og jeg har derfor indskrænket mig til den almindelige Antydning, som findes i Lovforslagets § 6. Jeg skulde nu henstille, om der under de forhaandenstående Omstændigheder skulde kunne fremkomme en Udtalelse angaaende selve Hovedpunktet ved dette Forslag, videre skal det ikke være mig magtpaaliggende at erfare, idet Situationen nu er saaledes, at der dog ikke i denne Session kan komme Videre ud deraf. Det vilde derimod være idetmindste mig, og jeg tror ligeledes flere, af Interesse at erfare, hvorledes Regjeringen bedømmer hele dette Spørgsmaal. Hvis jeg havde stillet en Forespørgsel, havde jeg høit bestemt Medhold i Grundloven til at høre en Udtalelse af Regjeringen desangaaende, men jeg haaber, at den Maade, hvorpaa Sagen her er forelagt, ikke vil forhindre, at dette sker. Med dette Ord skal jeg tillade mig at henstille Sagen til Thinget.

Indenrigsministeren: Jeg tror, man maa give den ærede Forslagsstiller Ret i den Udtalelse af ham, at han ikke er Jurist, og at han derfor ikke let har kunnet gennemskue dette Forholds hele Væbskaffenhed, thi det forekommer mig, at han, hvis han havde været det, og hvis han tillige havde været mere Historiker, end han har produceret sig som her, ikke vilde være fremkommen med Forslaget, som det foreligger. Han har imidlertid ønsket en Udtalelse om Regjeringens Stilling til det